

فروشگاه ، بزرگترین سایت تخصصی معماری

جهت مشاهده آموزش نرم افزارهای معماری از صفر تا ۱۰۰ با زبان فارسی و با

کمترین هزینه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده نقشه ها ، پایان نامه و طرح های نهایی آماده معماری جهت کانسپت

گرفتن و یا تحویل پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده مقالات ، رسالات و مطالعات نهایی آماده معماری جهت تحویل

پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

بزرگترین سایت تخصصی معماری WWW.CADYAR.COM

جهت عضویت در کانال ما در تلگرام کافایت روی عکس زیر کلیک کنید.

برای انجام پروژه های عمران و معماری با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyar60>

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyarmemar>

ایمیل

Vrya.cadyar@gmail.com

جهت مشاهده مطالب زیر به صورت رایگان کافایت روی لینک روبرو عنوان موردنظر کلیک کنید

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473)

دانلود رایگان کتب معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262)

آموزش رایگان پست پروداکشن در معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377)

دانلود رایگان مقالات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=206](http://www.cadyar.com/?CAT=206)

دانلود رایگان نقشه های معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1300](http://www.cadyar.com/?CAT=1300)

دانلود رایگان رساله و مطالعات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=283](http://www.cadyar.com/?CAT=283)

آموزش رایگان نرم افزار های معماری

جهت مشاهده مطالب کاربران مهمان که مطالب خود را به صورت رایگان و یا در قبال هزینه به اشتراک گذاشته اند در سایت کدیار [اینجا](#) کلیک کنید.

شما نیز میتوانید مطالب خود را در سایت کدیار به اشتراک بگذارید تا بدون هیچ هزینه ای صاحب شغل دوم شوید. جهت اشتراک گذاشتن مطالب خود [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات معماری با
قیمت پایین با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

قسمتی از رساله طراحی موزه انقلاب در ۲۷۶
صفحه در قالب ورد:

انقلاب

انقلاب یا واگشت به معنای زیر و رو شدن یا پشت و رو شدن است و در آغاز از اصطلاحات علم اخترشناسی بود و در معنای چرخش دورانی افلاک و بازگشت ستارگان به جای اول به کار می‌رفت. فلاسفه انقلاب را این گونه بیان می‌نمایند که ذات و ماهیت یک شیئی لزوماً عوض شده باشد و در نگاه جامعه شناسان هر گونه جنبش اجتماعی توده‌ای که به فرایندهای عمده اصلاح یا دگرگونی اجتماعی بینجامد، انقلاب نامیده می‌شود. انقلاب‌های بزرگ به آن دسته از انقلاب‌ها گفته می‌شود که با تغییرات اساسی در حکومت و ساختار اجتماعی یک کشور یا جامعه

همراه بوده‌اند که از آن جمله می‌توان به انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب ۱۹۱۷ روسیه و انقلاب اسلامی ایران اشاره کرد [1].

۱-۱- تاریخچه

یک انقلابی مصری در جریان انقلاب مصر

پدیده انقلاب چنان‌که نوشته‌های متفاوت باقی‌مانده از دوران باستان نشان می‌دهد قدمت بسیار دارد. براساس یک پژوهش علمی، در فاصله ۶۰۰ ق. م تا ۱۴۶ ق. م، ۸۴ انقلاب در یونان باستان به وقوع پیوست و در فاصله ۵۰۹ ق. م تا ۴۷۶ م. رم باستان شاهد ۱۷۰ انقلاب و اغتشاش عمده ثبت شده بود. [2]

۱-۲- تحلیل مفهوم انقلاب

این واژه در معنای خود دارای ابهام بسیار بوده و از این رو می‌توان آن را یک «تغییر کیفی» دانست که بسته به مورد، یک یا چند صفت از صفات زیر نیز با آن همراه می‌شود.

۱-۳- انقلاب بسته به زمینه رخداد

تغییر کیفی که در حوزهٔ سیاسی رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ سیاسی»

تغییر کیفی که در حوزهٔ اجتماعی رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ اجتماعی»

تغییر کیفی که در حوزهٔ فرهنگ رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ فرهنگی»

تغییر کیفی که در حوزهٔ اقتصاد رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ اقتصادی»

تغییر کیفی که در حوزهٔ هنر رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ هنری»

تغییر کیفی که در حوزهٔ علم رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ علمی»

تغییر کیفی که در حوزهٔ ارتباطات رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ ارتباطات»

تغییر کیفی که در حوزهٔ اطلاعات رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ اطلاعات»

تغییر کیفی که در حوزهٔ فناوری رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «در حوزهٔ فناوری»

انواع انقلاب از منظر سرعت رخداد

تغییر کیفی که به طور ناگهانی رخ می‌دهد: اضافه نمودن صفت «ناگهانی»

تغییر کیفی که به طور تدریجی صورت می‌گیرد: اضافه نمودن صفت «تدریجی»

انواع انقلاب از منظر رابطه با خشونت

تغییر کیفی که برای دستیابی به آن از خشونت استفاده شده است: اضافه نمودن صفت «خشونت‌آمیز»

تغییر کیفی که برای دستیابی به آن از خشونت استفاده نشده است: اضافه نمودن صفت «خشونت‌پرهیز».

انواع انقلاب از منظر میزان فراگیری

تغییر کیفی که در همهٔ حوزه‌ها صورت می‌گیرد. اضافه نمودن صفت «همه‌جانبه»

تغییر کیفی که در یک حوزه صورت می‌گیرد. اضافه نمودن صفت «جزئی»
با ترکیب موارد بالا با یکدیگر، می‌توان توضیحی مناسب و تحلیلی از رخداد مذکور بدست داد [۱]. مثلاً می‌توان گفت:

ایران یک "تغییر کیفی، ناگهانی، خشونت‌پرهیز و جزئی (تنها در حوزهٔ سیاسی)" را در سال ۱۳۵۷ به چشم خود دید.

ایران یک "تغییر کیفی، تدریجی، خشونت‌پرهیز و جزئی (تنها در حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی)" را در سال ۱۳۵۷ به چشم خود دید.

ایران یک "تغییر کیفی، تدریجی، خشونت‌آمیز و همه‌جانبه" را در دو قرن اخیر به چشم خود دیده است.

انقلاب‌های سده بیستم

بیشتر انقلاب‌های قرن بیستم در جوامع در حال توسعه رخ داده‌اند، نه در کشورهای صنعتی. دو رویداد انقلابی که عمیق‌ترین نتایج را برای کل جهان داشته‌اند، انقلاب ۱۹۱۷ روسیه و انقلاب ۱۹۴۹ چین

بودند. هر دو انقلاب در جوامع عمدتاً روستایی و دهقانی رخ دادند، اگرچه شوروی از آن هنگام تاکنون به سطح بالایی از صنعتی شدن دست یافته است. بسیاری از کشورهای جهان سوم نیز انقلاب را در این قرن تجربه کرده‌اند برای مثال مکزیک، ترکیه، مصر، ویتنام، کوبا و نیکاراگوئه. ایران در سال ۱۳۵۷ شمسی (۱۹۷۸ میلادی) انقلابی را پشت سر گذاشت. برخی جامعه‌شناسان و متفکران غربی از پرداختن به انقلاب ایران و نظریه‌پردازی در مورد آن پرهیز کردند، گیدنز که یک جامعه‌شناس انگلیسی و مشاور تونی بلر نخست وزیر اسبق انگلیس می‌باشد در کتاب مبانی جامعه‌شناسی خود در بیان انقلابهایی که در قرن بیستم رخ داده است نامی از انقلاب ۱۹۷۸ ایران نبرده است.

۱-۴- نظریه‌های انقلاب

از آنجا که انقلابها در تاریخ جهان طی دو قرن گذشته بسیار مهم بوده‌اند، شگفت‌انگیز نیست که نظریه‌های گوناگونی به منظور کوشش برای تبیین آنها بوجود آمده است. برخی از این نظریه‌ها در اوایل عمر علوم اجتماعی تنظیم گردیدند؛ مهمترین رویکرد در این زمینه نظریه کارل مارکس است. مارکس مدتها پیش از هر یک از انقلابهایی که به نام اندیشه‌های او رخ داده زندگی می‌کرد، اما بر آن بود که نظریاتش تنها به عنوان تحلیلی از شرایط دگرگونی انقلابی در نظر گرفته نشود، بلکه به عنوان وسیله‌ای برای پیشبرد این گونه دگرگونیها مورد استفاده قرار گیرد. اندیشه‌های مارکس، صرف نظر از اعتبار حقیقی آنها، تأثیر عملی فوق‌العاده زیادی بر دگرگونیهای اجتماعی قرن بیستم داشته‌اند. نظریه‌های مهم دیگر بسیار دیرتر به وجود آمدند و اندیشمندان کوشش کرده‌اند هم انقلابهای اولیه (مانند انقلابهای آمریکا یا فرانسه) و هم انقلابهای بعدی را تبیین کنند. برخی دامنه تحلیل را حتی گسترده‌تر ساخته و کوشیده‌اند فعالیت انقلابی را در ارتباط با شکلهای دیگر شورش یا اعتراض تبیین کنند.

مارکس بر «چاره‌ناپذیری» یا ضرورت انقلاب سخت تکیه می‌کرد. وی بر آن بود که انقلاب ناشی از تکامل نیروهای تولیدگر جامعه است و از ناسازگاری آن نیروها با روابط و نظام سیاسی و اجتماعی کنونی، پدید می‌آید. هنگامی که این نظام و روابط جلوی رشد تولید را بگیرند، بحران سخت می‌شود و دورهٔ انقلابهای اجتماعی آغاز می‌شود. طبقات زبردست نمی‌خواند پایگاه خود را از دست بدهند و طبقات زیردست نمی‌خواند در وضع کنونی بمانند و این برخورد به انقلابهای خونین می‌انجامد. مارکس انقلاب را عامل ناگزیر پیشرفت و «لوکوموتیو تاریخ» می‌داند.

۱-۵- عوامل مؤثر بر انقلاب

۱-۵-۱- نارضایتی عمیق از وضع جاری

نارضایتی عنصر به وجود آورندهٔ تغییر است ولی هر نارضایتی نمی‌تواند به انقلاب تبدیل گردد، بلکه این نارضایتی باید به حد ناامیدی از اصلاح در پیکرهٔ سیاسی موجود در آمده باشد تا کم‌کم به عنصر خشم منجر شود. یکی دیگر از شاخصه‌های این نارضایتی، ظهور در طبقه‌ها و قشرها و نخبه‌گان است.

۱-۵-۲- پیدایش و جایگزین ایدئولوژی‌های نو

ایدئولوژی به معنی اشتراکات فرهنگی و عقیدتی است که به نحوی نمادین بیان می‌گردد، ایدئولوژی به معنای خاصش نوعی انقلاب‌گفتاری محسوب می‌شود که اهداف جدیدی را پیش روی افراد ناراضی از وضع موجود قرار می‌دهد تا در حول آنها به ارائهٔ نظریات و ایده‌های جدید اقدام شود. برینتون گفته که هیچ انقلابی بدون ظهور ایدئولوژی جدید شکل نمی‌گیرد. این ایدئولوژی اهداف دور از دسترسی را که کمبود حکومت موجود است و حکومت نمی‌تواند آنها را تحقق بخشد، نشانه می‌رود تا هم رضایتی عقلایی از ارضاء آنها در آینده برای جذب عامیون استفاده کند و هم با آرمانهایش به ساختارهای نخبه‌گان ساخت بدهد و آنها را در یک جهت هماهنگ کند.

ایدئولوژی هر انقلاب در چگونگی روندها و چهاچوب‌ها در حال و آیندهٔ پیروزی و یا شکست آن انقلاب نقش بسیار اساسی دارد به عبارتی چگونگی پیروزی، حکومت جایگزین، نقش‌های رهبری و دیگر عوامل که با پیروزی یک انقلاب به دنبال آن می‌آیند از ایدئولوژی آن انقلاب برمی‌خیزند و هر چه این ایدئولوژی به آرمان‌های آن جامعه نزدیکتر باشد پیروزی نزدیکتر و موفق‌تر است

۱-۵-۳- گسترش روحیهٔ آنارشستی

گسترش روحیهٔ انقلابی آغاز دوران آنارشستی یک انقلاب است. در این زمان جامعه دیگر به آن قدرت رسیده است که برای رسیدن به خواسته‌هایش در پی عمل کردن به آنها باشد. شورش‌ها، انتقادهای مستقیم و خالی از کنایه، تظاهرات‌های غیر آرام و... همه و همه از نشانه‌های رسیدن جامعه به این سطح از نارضایتی است. در مرحلهٔ دوم، یعنی بروز ایدئولوژی، هنوز مردم عامی نوعی پشیمانی، برای

مقابله با تغییرات در آینده و حفظ وضع موجود را با خود همراه دارند ولی در مرحله گسترش روحیه انقلابی دیگر این محافظه کاری به تدریج از بین می‌رود و به نوعی تنفر تبدیل می‌شود. هر چه این تنفر ریشه دارتر و بزرگتر باشد چهره انقلاب‌ها خونین‌تر و پر اضطراب‌تر نیز می‌شوند، زیرا در آنها علاوه بر نابود شدن نهادهای حکومت پیشین، کارکنان و عوامل حکومت پیشین هم مورد خشم مردم قرار خواهند گرفت. به طور کلی به وجود آمدن این دوره شاخصه بروز انقلاب است، هیچ‌کدام از مراحل قبل این حس را بر کل جامعه القاء نمی‌کنند که می‌توانند به انقلاب منجر شوند ولی ورود به دوره آنارشیستی، بازگشت به عقب را ناممکن می‌کند و از طرفی وجود جهل در سران حکومت که تنها به ادامه سرکوب ادامه می‌دهند، این روحیه را هر روز بیشتر از پیش می‌کند و تا آن حد پیش می‌رود که به انقلاب منجر گردد [3].

۱-۵-۴- وجود رهبر

وجود رهبر، تشابه بی حد و اندازه‌ای با ایدئولوژی دارد. در جریان یک انقلاب همیشه یک ایدئولوژی حاکم نمی‌شود، بلکه انواع ایدئولوژی‌ها در کنار یکدیگر فعال اند ولی ایدئولوژی عام‌تر و نزدیک‌تر به اکثریت (منظور کسانی است که در روند انقلاب نقش فعال‌تر و ایدئولوژی بارزتر و پذیرفتنی‌تری دارند) از درون خود رهبری را برای بسیج این نیروها در نظر می‌گیرد و نقش هم آوایی برای انقلاب شروع می‌گردد. این رهبر علاوه بر داشتن ویژگی‌ها سیاسی و اجتماعی و قشری باید شجاعت ایستادن در مقابل حکومت را هم داشته باشد. همچنین تعادل و تعامل با دیگر گروه‌ها و دسته‌ها نیز در روند پیروزی نقش بسیار مهمی دارد. آیت‌الله خمینی زمانی که در پاریس اقامت داشت در مورد تعامل با این گروه‌ها که حتی ایدئولوژی‌های مخالف داشتند کوشید ولی وقتی نیروی غالب بر انقلاب شکل گرفت و انقلاب به پیروزی رسید، همکاری پایان یافت. فیدل کاسترو در کوبا رهبری انقلاب کوبا را بر عهده داشت، این انقلاب‌ها که با رهبری یک نفر به عنوان شاخصه بروز آنها به موفقیت می‌رسند را انقلاب‌های تک نفری می‌نامند ولی در غالب انقلاب‌ها این گونه نیست که یک نفر بتواند بسیج نیروها و نارضایتی‌ها را مهیا کند. گاهی مانند انقلاب ۱۹۱۷ روسیه، الجزایر، انقلاب فرانسه، انقلاب ۱۹۷۹ نیکاراگوئه و انقلاب ۱۹۴۵ چین رهبری به یک گروه و یا دسته بر می‌گردد که بیشترین پیروان را دارند و ایدئولوژی مقبول‌تر را در اختیار دارند، ولی در کل این دسته‌ها نیز شخصت‌های مشهوری را دارند که حرف آخر رami زنند مثلاً لنین و بلشویسم در انقلاب ۱۹۱۷ روسیه، احمد آل در

الجزایر، برینتون و روبسیر در انقلاب فرانسه، مائو در انقلاب ۱۹۴۵ چین.

۱-۵-۵- آزادی انسان

تمامی دلایلی که برای به وجود آمدن انقلاب گفته می‌شود ممکن است صحیح باشد، ولی فقط یک دلیل اصلی موجود است که مادر وریشه تمام عوامل است و اینکه ذاتاً انسان موجودی آزاد است چه از لحاظ عقیدتی و سیاسی و یا اجتماعی. در تمامی جوامع، قوانین هرچند هم مثبت باشند، با ذات انسان در تضاد هستند، هرچند که، این تضاد درونی اندک باشد. با ذکر این مثال که در تمامی انقلابها اکثر مردم بدون اطلاع کافی پیرو توده و جمعیت می‌شوند و اگر انقلاب پیروز شود تا زمانی که هنوز سیستم جدید اعمال قدرت نکرده باشد مردم در شور و خوشحالی زیادی به سر می‌برند که ناشی از حس آزادی است و به محض تثبیت قدرت، خفقان ایجاد می‌شود که ان هم ناشی از حس سلب آزادی است. مثال واضح اینکه تخلفات رانندگی زمانی که پلیس راهنمایی و رانندگی اعمال قدرت و یا باشدت بیشتری رانندگان را کنترل کند به مراتب بیشتر از زمانی است که رانندگان فقط با یکسری علایم هشدار دهنده به رانندگی می‌پردازند. همکاری در جامعه و تمامی دنیا امری بسیار مثبت است که به پیشرفت اهداف در تمامی زمینه‌ها کمک می‌کند و باعث اتحاد می‌شود تا زمانی که سوء استفاده، تبعیض، طمع، غرور، اعمال قدرت و عقیده و... راه خود را باز نکرده باشد

۱-۶- نتایج انقلاب

وقایع بعد از انقلاب تا اندازه‌ای تحت تأثیر همان رویدادهایی است که منجر به انقلاب شده‌اند. گاهی بعد از یک دوره مبارزه انقلابی کشور فقیر شده و به شدت دچار نفاق و از هم گسیختگی می‌گردد. بقایای رژیم شکست خورده یا گروههای دیگری که برای قدرت مبارزه می‌کنند، ممکن است نیروهای خود را دوباره گردآوری کرده و مجدداً دست به تهاجم بزنند. اگر دولتهای مجاور با حکومت جدید دشمن باشند، احتمال موفقیت حکومت جدید در بازسازی اجتماعی کمتر می‌شود مگر آنکه آنها از حکومت جدید طرفداری کرده و آماده حمایت جدی از آن باشند.

انقلاب‌های کلاسیک

در ایران

جنبش مشروطه ایران

نوشتار اصلی: جنبش مشروطه ایران

۱-۷- پوستر فتح تهران به دست مجاهدین بختیاری

جُنیش مشروطهٔ ایران مجموعه کوشش‌ها و رویدادهائی است که در دوره مظفرالدین شاه قاجار و سپس در دوره محمدعلی شاه قاجار برای تبدیل حکومت استبدادی به حکومت مشروطه رخ داد و منجر به تشکیل مجلس شورای ملی و تصویب اولین قانون اساسی ایران شد.

۱-۸- انقلاب ۱۳۵۷ ایران

نوشتار اصلی: انقلاب ۱۳۵۷ ایران

آیت‌الله خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران هنگام ورود به ایران انقلاب سال ۱۳۵۷ هجری خورشیدی در ایران، (مشهور به انقلاب اسلامی) که با مشارکت اکثریت مردم، احزاب، روشنفکران و دانشجویان ایران انجام پذیرفت، نظام پادشاهی ایران را سرنگون، و زمینهٔ روی کار آمدن نظام جمهوری اسلامی، به رهبری آیت‌الله روح‌الله خمینی، یک روحانی شیعه، در ایران را فراهم کرد. تفکرات و شخصیت‌های اسلامی، در این انقلاب حضور برجسته‌ای داشتند و خمینی آن را انقلاب اسلامی خواند. این انقلاب، با نام انقلاب بهمن ۵۷ نیز شناخته می‌شود.

در جهان

کبیر فرانسه

نوشتار اصلی: انقلاب فرانسه

۱ انقلاب فرانسه (۱۷۸۹-۱۷۹۹) دوره‌ای از دگرگونی‌های اجتماعی سیاسی در تاریخ سیاسی فرانسه و اروپا بود. این انقلاب، یکی از چند انقلاب مادر در طول تاریخ جهان است که پس از فراز و نشیب‌های بسیار، منجر به تغییر نظام سلطنتی به جمهوری در فرانسه و ایجاد پیامدهای عمیقی در کل اروپا شد.

اکتبر ۱۹۱۷ روسیه

نوشتار اصلی: انقلاب ۱۹۱۷ روسیه

ولادیمیر لنین رهبر بلشویک‌ها

انقلاب ۱۹۱۷ روسیه، جنبشی سیاسی در روسیه بود که در سال ۱۹۱۷ با سرنگونی دولت موقت که بعد از حکومت تزارها به روی کار آمده بود به اوج خود رسید و به برپایی اتحاد شوروی (که تا سال ۱۹۹۱ برقرار بود) انجامید. این انقلاب در دو مرحله صورت گرفت.

۱۹۴۵ چین

انقلاب آمریکا

انقلاب آمریکا) به انگلیسی (American Revolution: مجموعه رویدادها و اندیشه‌ها و تغییراتی است که منجر به جدایی سیزده ایالت آمریکای شمالی از بریتانیا و تأسیس ایالات متحده آمریکا گردید. اولین درگیری‌ها از شهر بوستون شروع شد که به دنبال شدت عمل پادشاهی انگلستان به سرعت گسترش یافت. در ۱۷۶۵ در نیویورک کنگره‌ای متشکل از ۹ کوچ نشین تشکیل شد که سران این کوچ نشین‌ها در این کنگره برای اقدام علیه انگلیس هم پیمان شدند و در مه ۱۷۷۵ رهبران کوچ نشین از مردم درخواست کردند که برای مبارزه با اشغالگران آماده شوند.

جرج واشنگتن ژنرال و اولین رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا

انقلاب‌های مخملی

نوشتار اصلی: انقلاب رنگی

۱-۹- انقلاب‌های رنگی در شرق اروپا و آسیای میانه

به تحولاتی که در اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم میلادی بر پایه نظریه مبارزات بدون خشونت، پس از فروپاشی کمونیسم در برخی اقمار شوروی سابق به وجود آمد و باعث تغییر تمایل هیئت حاکمه این کشورها از بلوک شرق به بلوک غرب گردید، می‌گویند.

واسلاو هاول رئیس جمهور پیشین چک، که در آن زمان رهبر مخالفان این کشور بود، اولین بار این عبارت را به کار برد.

گل رز (گرجستان)

نوشتار اصلی: انقلاب گل رز

انقلاب گل سرخ انقلابی بدون خونریزی بود که در سال ۱۳۸۲ در کشور گرجستان اتفاق افتاد و رئیس جمهور وقت ادوارد شواردناده را برکنار کرد.

نارنجی (اوکراین)

نوشتار اصلی: انقلاب نارنجی

انقلاب نارنجی یکسری از اتفاقات و اعتراضات در اوکراین است که از نوامبر ۲۰۰۴ تا ژانویه ۲۰۰۵ انجام گرفت. بلافاصله بعد از پایان انتخابات در سال ۲۰۰۴ ادعا شد که در انتخابات فسادهای گسترده‌ی مالی، ارباب و تهدید رای دهندگان و تقلب مستقیم انجام گرفته است. مسموم شدن ویکتور یوشچنکو در جریان مبارزات انتخاباتی و احتمال دست داشتن ویکتور یانوکوویچ رقیب سرسخت یوشچنکو در این قضیه، آتش انقلاب نارنجی اوکراین را برافروخت. پس از ۶ روز تظاهرات حامیان یوشچنکو پارلمان این کشور نتیجه انتخابات (که یانوکوویچ نامزد مورد حمایت روسیه را برنده اعلام می‌کرد) مخدوش و ملغای اعلام کرد و با برگزاری دوباره‌ی انتخابات که زیر نظارت موشکافانه ناظران داخلی و بین‌المللی بود، ویکتور یوشچنکو با کسب ۵۲ درصد آرا قدرت را در دست گرفت. [۳][۴]

تفاوت انقلاب با شورش

وجه تمایز «شورش» و «انقلاب» در اهدافی است که با توجه به نتایج دنبال می‌شود. درشورشها، هدف مخالفان دولت معمولاً فراتر از اصلاح یا جبران ناخشنودیی خاص، یا تغییر فرد یا افرادی در دولت، یا ختمی دولت نمی‌رود. اما در انقلابها مخالفان دولت اهداف و انگیزه‌های خود را در یک ایدئولوژی می‌گیرند که نهادهای موجود را از بیخ و بن غلط یا شر معرفی می‌کند و میان دولت، نخبه‌ها و گروه‌های مردمی دست به دست شود، تصور فوق را تغییر داده است. تغییر در فناوری، سیاست بین‌الملل، و اقتصاد جهانی منابع تازه‌ای در اختیار گروه‌های گوناگونی می‌گذارد و بعضی دولت‌ها را قویتر و بعضی دیگر را ضعیفتر می‌کند. این تحولات خصوصاً در کشورهایی چشمگیرتر است که کاملاً درگیر رقابت استراتژیک ایالات متحده آمریکا و اتحاد شوروی بوده‌اند. از این رو، انقلاب (و تلاش برای انقلاب) در اواخر قرن بیستم به وفور دیده شده است- مثلاً در ایران، نیکاراگوئه، افغانستان، لهستان، فیلیپین- و احتمالاً همچنان از ویژگیهای مستمر سیاست جهان خواهد بود. [4]

انقلاب ۱۳۵۷ ایران در بهمن ماه سال ۱۳۵۷ هجری خورشیدی با مشارکت طبقات مختلف مردم، بازاریان، احزاب سیاسی مخالف حکومت پهلوی، روشنفکران، دانشجویان و روحانیون شیعه در ایران انجام پذیرفت، و نظام پادشاهی این کشور را سرنگون، و زمینه روی کار آمدن نظام جمهوری اسلامی، به رهبری روحانی شیعه، روح‌الله خمینی را فراهم کرد. تفکرات و شخصیت‌های اسلامی، در این انقلاب ضدسلطنتی حضور برجسته‌ای

داشتند و خمینی آن را انقلاب اسلامی خواند. [۱] این انقلاب، با نام انقلاب بهمن ۵۷ نیز شناخته می‌شود.

پس از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲، محمدرضا شاه به تثبیت قدرت خود پرداخت و طرح‌های جنجال‌برانگیز موسوم به انقلاب سفید که محور اصلی آن را اصلاحات ارضی تشکیل می‌داد، به اجرا گذاشت. اجرای این طرح‌ها و افزایش چند برابری درآمدهای نفتی، موجب توسعه اقتصادی و دگرگونی ساختار اجتماعی ایران و در عین حال افزایش اختلاف طبقاتی و تنش‌های اجتماعی در دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ گشت. شاه با معطوف کردن اقدامات امنیتی و اطلاعاتی خویش بر سرکوب طبقه متوسط جدید و احزاب سکولار، خود را در مقابل روحانیون و تفکرات مبارز جدید اسلامی آسیب‌پذیر ساخت. اصلاحات او و نیز جانبداری وی از دولتهای آمریکا و اسرائیل، با مخالفت روحانیون به ویژه خمینی روبرو شد. در این دوران شماری از روشنفکران ایران (از همه مهمتر علی شریعتی) بر احیای تفکر سیاسی شیعه تأثیری عمیق نهاده و تفسیری انقلابی از شیعه را به عنوان یک ایدئولوژی رهایی‌ساز، در اذهان مردم به ویژه محصلان و دانشجویان به جای گذاشتند. خمینی نیز در سالهای تبعید خود، هر چند خواهان ایجاد یک حکومت اسلامی به رهبری فقها به جای سلطنت موروثی بود، بیشتر به طرح نقطه ضعفهای رژیم و مسائلی می‌پرداخت که موجب نارضایتی توده مردم مسلمان ایران می‌شد. در این دوران همچنین شماری سازمانهای چریکی مارکسیست و اسلام‌گرا شکل گرفتند که به مبارزه مسلحانه با رژیم اعتقاد داشتند. نهایتاً با سیاستهای نادرست حزب دولتی رستاخیز در خصوص بازار و مذهب در اواسط دهه ۱۳۵۰، بازاریان و روحانیون محافظه کار و غیر سیاسی نیز به عنوان دو متحد تاریخی، به صفوف مخالفان پیوستند.

تنش‌ها و نارضایتی‌های مذکور، با بازتر شدن فضای سیاسی در سال ۱۳۵۶ که به دلیل فشارهای دولت آمریکا و نهادهای مدافع حقوق بشر صورت پذیرفته بود، از پاییز و زمستان همان سال، به صورت تظاهرات خیابانی خود را نشان داد. معترضان برای برگزاری راهپیمایی، از سنت‌های شیعی چون مراسم چهارم جانب‌باختگان اعتراضات، استفاده سیاسی به عمل آوردند. [۲][۳][۴] رویدادهایی چون فاجعه آتشسوزی سینما رکس آبادان، کشتار معترضان در تعدادی از تظاهراتها (از جمله در واقعه جمعه سیاه در شهریورماه)، و امتیازهای دیر هنگام شاه به مخالفان، موجب تشدید اعتراضات و از دست رفتن امکان مصالحه شد. [۵] رکود اقتصادی به وقوع اعتصابات گسترده و پیوستن طبقه کارگر به تظاهراتها و در نتیجه فلج شدن اقتصاد کشور انجامید. با پیوستن کارگران و همچنین تهیدستان شهری به تظاهراتها، دامنه اعتراضات

از ده‌ها هزار نفر به صدها هزار و حتی میلیون‌ها تن رسید. [۶]
سرانجام پس از خروج شاه از کشور و عدم موفقیت دولت نخست وزیر
ملی‌گرا شاپور بختیار در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ روح‌الله خمینی به ایران
بازگشت. بعد از دو روز نبرد مسلحانه سازمان‌های چریکی و هزاران
داوطلب مسلح با گارد شاهنشاهی و اعلام بیطرفی ارتش در ۲۲ بهمن
۱۳۵۷، انقلاب به پیروزی رسید. [۷] [۸] متعاقب آن، نظام «جمهوری
اسلامی» در قالب حکومتی دینی برپایه تفسیر خاصی از شیعه به نام
ولی فقیه جایگزین نظام پیشین گردید. [۹] [۱۰]

۱-۱۰- ریشه‌های انقلاب

مخالفان محمد مصدق و شرکت‌کنندگان در کودتای ۲۸ مرداد، سوار بر
تانک‌های «شرمن» ارتش شاهنشاهی.

پیش‌زمینه و علل انقلاب ایران

محققان معتقدند در جستجوی ریشه اصلی انقلاب ۱۳۵۷ ایران، می‌توان
به کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ بازگشت. [۱۱] [۱۲] [۱۳] پس از برکناری
رضاشاه پهلوی توسط متفقین در هنگامه جنگ جهانی دوم، ایران در
بین سالهای ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، طولانی‌ترین زمان فضای باز سیاسی در
تاریخ معاصر را به خود دید. در این دوره روشنفکران و نه
روحانیون، دست‌اندرکار بسیج و سازماندهی توده‌ها علیه ساختار قدرت
بودند و سازمانهای غیر مذهبی - نخست حزب توده و سپس جبهه ملی
به رهبری محمد مصدق - با موفقیت، طبقه متوسط و طبقه کارگر شهری
را جذب کردند. [۱۴] در طی این دوران، مصدق به عنوان یک ملی‌گرای
محبوب، خواستار اصلاح سیاست خارجی نادرست و خاتمه بخشیدن به اعطای
امتیازهای عمده به ابرقدرتهای خارجی شد. [۱۵] او به یاری
تظاهرات‌های گسترده طبقه متوسط و همچنین اعتصابات بزرگ کارگری
در بخش صنعت نفت به سازماندهی حزب توده، توانست نهضت ملی شدن
صنعت نفت ایران را به عنوان اهرم فشاری بر حکومت، با موفقیت به
پیش ببرد و تحت تأثیر شور و اشتیاق عمومی به نخست وزیری رسیده
و حتی تسلط و اختیار محمدرضا پهلوی شاه جوان ایران بر ارتش را
به خطر افکند. ملی شدن صنعت نفت برای انحصارات نفتی و دولت
بریتانیا ضربه‌ای جبران ناپذیر بود، به ویژه که این جنبش،

می‌توانست به نیروی محرکه‌ای برای مردم دیگر کشورهای منطقه به منظور کسب حقوق خویش، تبدیل شود و بدین‌سان منفعت دیگر ابرقدرت وقت، ایالات متحده را نیز به مخاطره افکند. سرانجام بریتانیا توانست موافقت آمریکا را برای به راه‌اندازی یک کودتای نظامی علیه دولت مصدق به دست آورده و آمریکا به کمک نیروهای هوادار سلطنت در ارتش ایران و با پشتوانه دستگاه مذهبی (علما و روحانیون طراز اول و وعاظ و پیروان آنها) و برخی از زمینداران و سیاستمداران محافظه‌کار، دولت وی را سرنگون نمود. [۱۱][۱۶][۱۷] این رویداد تأثیری به سزا و طولانی مدت بر فضای جامعه به جای گذاشت و در عصر گرایش‌های گوناگونی چون جمهوری خواهی، ملی‌گرایی، گرایش به سوسیالیسم و سیاست خارجی بیطرفانه، سلطنت پهلوی و ارتش، در افکار عمومی، به عنوان سرسپرده ابرقدرت‌های غربی، سرمایه‌داری و سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا و بریتانیا شناسانده شدند. با وقوع کودتا، سازمان‌های سیاسی چون جبهه ملی و حزب توده سرکوب شده و اعضای آنها به حبس‌های کوتاه و یا بلند مدت و حتی اعدام محکوم شدند و علاوه بر بریتانیا، ایالات متحده نیز به عنوان دشمن جدید امپریالیستی ایران شناخته شد. از سوی دیگر، سرکوبی نیروهای سکولار و غیر مذهبی، راه را برای پیدایش جنبش‌های جدید اسلامی هموار نمود. [۱۲]

۱-۱- تثبیت قدرت، توسعه اقتصادی، تنش‌های اجتماعی

**جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات
معماری با قیمت پایین با ما تماس بگیرید.**

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰